

REFERAT Verdensmålsudvalget 2020-2021 d. 11-06-2020

Mødedato Torsdag d. 11. juni 2020 kl. 16:00

Mødested

Indholdsfortegnelse

Referat - Åben.....	3
Referat med bilag - Åben.....	14

Punkt 1: Referat - Åben

Referat

Verdensmålsudvalget

Ordinært møde

Mødetidspunkt:

11-06-2020 16:00

Mødeafholdelse:

Byrådssalen, Frederikshavn Rådhus

Information:

Medlemmer:

Birgit S. Hansen (A), Borgmester, formand
Almina Nikontovic (A), Byrådsmedlem
Jytte Høytrup (V), Byrådsmedlem
Flemming Rasmussen (DF), Byrådsmedlem
Christina Lykke (SF), Byrådsmedlem
Peter E. Nielsen (UP), Byrådsmedlem
Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem
Erik Kyed Trolle, Formand for Frederikshavn Forsyning A/S
Mikael Jentsch, Kommunal Direktør
Claus Reimann Petersen, Direktør for Frederikshavn Forsyning A/S
Karl Erik Slynge, Formand for Frederikshavn Erhvervsråd
Thomas Svane Christensen, Rektor ved Frederikshavn Gymnasium
(repræsentant for Handelsskolen, Martec, EUC Nord og Gymnasium)

Afbud:

Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem

Stedfortrædere:



Indholdsfortegnelse

Verdensmålsudvalget

11-06-2020 16:00

1 (Åben) Udsættelse af verdensmålsuge- og festival til foråret 2021	3
2 (Åben) Orientering om og status for DK2020 - klimaplan	5
3 (Åben) Orientering om Energibyens igangværende og kommende aktiviteter.....	6
4 (Åben) Indhold for næste temamøde mandag d. 28. september 2020	8
5 (Åben) Oplæg ved Dansk Byggeri om Bæredygtigt nybyggeri og energioptimering i eksisterende byggeri	9

1 (Åben) Udsættelse af verdensmålsuge- og festival til foråret 2021

Sags ID: EMN-2019-02240

Ansvarligt center: Udvikling og Erhverv

Beslutningskompetence
VMU

Sagsfremstilling

Verdensmålsudvalget (VMU) besluttede på mødet den 5. marts 2020, at der i forbindelse med Danmark for Målene arrangerer en verdensmålsfestival fredag den 4. september, at der i første uge af september afholdes en verdensmålsuge, hvor borgere, uddannelsesinstitutioner, foreninger, organisationer, virksomheder m.fl. kan byde ind med aktiviteter, der bidrager til opfyldelse af verdensmålene.

På grund af Covid-19 har Danmark for Målene besluttet at udskyde verdensmålsfestivalen til næste forår, og som optakt hertil at arrangere aktørmøder med uddannelser, virksomheder, borgere, foreninger m.fl. ultimo 2020/primus 2021. begyndelse af 2021.

Det foreslås VMU at drøfte, om verdensmålsugen skal erstattes af et eller flere mindre arrangementer i løbet af efteråret evt. med inddragelse af uddannelsesinstitutioner, borgere m.fl.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Verdensmålsudvalget beslutter

1. at udsætte verdensmålsugen og verdensmålsfestivalen til foråret 2021,
2. at der skal afholdes et eller flere arrangementer i efteråret 2020 som erstatning for verdensmålsugen.

Beslutninger:

1. Godkendt.
Verdensmålsugen afholdes i første uge i juni 2021 afsluttende med Verdensmålsfestival fredag den 4. juni 2021.
2. Der lægges op til, at "Hele Verden i Frederikshavn" lørdag den 12. september 2020 har FN's verdensmål som tema.

I løbet af efteråret vil Det Grønne Råd afholde et arrangement med verdensmålene som tema, nærmere omkring moderne landbrug og lokale råvarer.

Det undersøges om Mogens Lykketoft, som er taler på erhvervsarrangementet ” Erhvervs-Get-Together” tirsdag den 15. september 2020 har mulighed for at komme om formiddagen og tale for eleverne på ungdomsuddannelserne.

Afbud: Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem

Bilag

1. Opdatering * Danmark for Målene * Corona * UDSKYDELSE * (DokumentID: 4058285 - EMN-2019-02240)

2 (Åben) Orientering om og status for DK2020 - klimaplan

Sags ID: EMN-2019-02240

Ansvarligt center: Udvikling og Erhverv

Beslutningskompetence
VMU

Sagsfremstilling

I oktober 2019 udvalgte Realdania, CONCITO og C40 20 danske kommuner til det danske klimaprojekt DK2020, herunder Frederikshavn kommune, der vil gå forrest i kampen mod klimaudfordringerne ved at igangsætte klimaplanlægning med et ambitionsniveau, der lever op til Parisaftalens målsætning om at stræbe mod en global temperaturstigning på under 2°C, og så tæt på 1,5°C som muligt.

Ved dette initiativ opfordrer Realdania, CONCITO og C40 Frederikshavn Kommune til at følge i fodsporene på de mest klimaambitiøse byer i verden og blive en del af en gruppe af internationale klimafrontløbere.

I regi af DK2020 er Frederikshavn Kommune i gang med at udarbejde første version af en helhedsorienteret klimaplan. Klimaplanen udarbejdes med henblik på en 70% reduktion i 2030 og energineutral i 2050 for kommune som geografisk område.

På mødet vil der være en kort orientering om arbejdet med klimaplanen og indholdet heraf, som i hovedtræk består af to dele.

1. Nedsættelse af CO₂-udledning, energibesparende foranstaltninger og fremme af vedvarende energi
2. Klimapasningstiltag (oversvømmelser, havstigning, regnvand mm)

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Verdensmålsudvalget tager orienteringen om DK2020 – klimaplan for Frederikshavn kommune til efterretning.

Beslutninger:

Godkendt.

Afbud: Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem

Bilag

3 (Åben) Orientering om Energibyens igangværende og kommende aktiviteter

Sags ID: EMN-2019-02240

Ansvarligt center: Udvikling og Erhverv

Beslutningskompetence

VMU

Sagsfremstilling

Som det fremgår af verdensmålsudvalgets kommissorium skal udvalget varetage opgaven som styregruppe for Energibyen.

Energibyen Frederikshavn så dagens lys tilbage i 2007, hvor et enigt byråd besluttede, at Frederikshavn, Strandby og Elling inden 2015 skal være 100 procent forsynet med vedvarende energi vedvarende energi på el-, varme- og transportområdet.

Det er siden besluttet, at Energibyen omfatter hele Frederikshavn kommune. I 2014 udarbejdede Energiby Frederikshavn Kommune "Masterplan for 100% overgang til vedvarende energi 2030" for kommunen som geografisk grænse.

Masterplanen har til hensigt at understøtte intentionen bag kommunens energi-vækstspor idet planen indeholder konkrete bud på, hvordan visionen for kommunale energi-vækstspor kan indfries. Essensen i planen er

- At understøtte vækst og øget beskæftigelse inden for det grønne område, og at videreudvikle kompetencer inden for vedvarende energiteknologier hos lokale erhvervsvirksomheder
- At fortrænge fossilt energiforbrug og erstatte med vedvarende energi i kommunen.
- At nedbringe energiforbruget i alle sektorer i kommunen ved at fremme energibesparende foranstaltninger og optimal energianvendelse

Status for vækstsporet energi og energibyens aktiviteter i perioden august 2019 – juni 2020 er vedlagt. På mødet vil projektchef for Energiby Poul Rask orientere om Energibyens kommende aktiviteter.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Verdensmålsudvalget tager orienteringen om Energibyens igangværende og kommende aktiviteter til efterretning.

Beslutninger:

Godkendt.

Afbud: Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem

Bilag

1. Status for vækstsporet energi og energibyens aktiviteter i perioden august 2019 juni 2020 (DokumentID: 4059805 - EMN-2019-02240)

4 (Åben) Indhold for næste temamøde mandag d. 28. september 2020

Sags ID: EMN-2019-02240

Ansvarligt center: Udvikling og Erhverv

Beslutningskompetence

VMU

Sagsfremstilling

Verdensmålsudvalget besluttede på mødet den 5. marts, at temamødet den 11. juni, som er udskudt til den 28. september på grund af Covid-19, at omhandle "Hvordan gør vi arbejdet med bæredygtighed interessant for borgerne?" og "Hvordan kommunikerer og formidler vi til borgerne?"

Det foreslås, at Verdensmålsudvalget drøfter det nærmere indhold af mødet og hvilke gæster, der evt. skal deltage i mødet.

Udgangspunktet for drøftelsen kan være verdensmålene nr. 3 – sundhed og trivsel, nr. 4 – bæredygtige byer og lokalsamfund, nr. 12 – ansvarligt forbrug og produktion samt nr. 17 – partnerskaber for handling.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Verdensmålsudvalget beslutter det endelige indhold af næste temamøde og hvilke gæster, der evt. skal inviteres til at deltage i mødet.

Beslutninger:

Temaet på næste møde den 28. september 2020 bliver

"Kommunikation og formidling til borgere om bæredygtighed".

Oplægsholder skal kunne sige noget om, hvordan vi kommunikerer med unge, familier og ældre og med hvilke medier/budskaber, vi rammer de enkelte målgrupper.

Afbud: Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem

Bilag

5 (Åben) Oplæg ved Dansk Byggeri om Bæredygtigt nybyggeri og energioptimering i eksisterende byggeri

Sags ID: EMN-2019-02240

Ansvarligt center: Udvikling og Erhverv

Beslutningskompetence
VMU

Sagsfremstilling

Verdensmålsudvalget besluttede mødet d. 5. marts at invitere Dansk Byggeri til at komme og holde oplæg om "Bæredygtigt nybyggeri og energioptimering i eksisterende byggeri".

Det er det første temamøde, hvor der vil være fokus på verdensmålene Nr. 7 – bæredygtig energi, Nr. 12 – ansvarligt forbrug og produktion, nr. 13 – klimainsats samt nr. 17 – partnerskaber for handling.

Oplægget til Dansk Byggeri er:

"Energibyens Frederikshavn har i flere år rådgivet især private husejere om mulighederne for at energioptimere deres bolig. Energibyens energirådgiver har været på ca. 4000 besøg hos private boligejere med henblik på energioptimering, og kørt diverse oplysningskampagner om energibesparelser m.v.

Energibyens erfaringer på baggrund af de mange besøg er, at der efterfølgende er meget få, der realiserer de muligheder energirådgiveren har opstillet. Mange boligejere får det aldrig sat i værk, hos andre går det meget langsomt. Og det på trods af, at boligejerne ret hurtigt kan opnå store besparelser, at de lokale håndværkere står klar, samtidig med at alle 9 lokale pengeinstitutter gerne vil låne penge ud til netop disse forbedringer.

Et andet segment er de private boligudlejere. Energibyens oplever, at det kan være svært at motivere dem til at gå i gang med energioptimering.

Et tredje segment er kommunens virksomheder. Her er der ligesom to grupper, hvor den ene gruppe tænker og handler "grønt" både i forhold til økonomi, produktion og ikke mindst i forhold til omdømme (deres brand). Den anden gruppe har mere øje for produktionen, og tænker ikke så meget i energioptimering og bæredygtigt byggeri.

Seniorrådgiver Henrik Teglgård Lund fra Dansk Byggeri vil deltage i mødet fra kl. 17 – og starte med et oplæg.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Verdensmålsudvalget tager Dansk Byggeris oplæg om Bæredygtigt nybyggeri og energioptimering i eksisterende byggeri til efterretning.

Beslutninger:

Godkendt.

Efter aftale med oplægsholder Henrik Teglgard Lund fra Dansk Byggeri vedlægges oplægget med noter.

Afbud: Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem

Bilag

1. Dansk Byggeri oplæg - VMU Frederikshavn kommune d. 11. juni 2020 (DokumentID: 4076258 - EMN-2019-02240)

Punkt 2: Referat med bilag - Åben

Referat

Verdensmålsudvalget

Ordinært møde

Mødetidspunkt:

11-06-2020 16:00

Mødeafholdelse:

Byrådssalen, Frederikshavn Rådhus

Information:

Medlemmer:

Birgit S. Hansen (A), Borgmester, formand
Almina Nikontovic (A), Byrådsmedlem
Jytte Høytrup (V), Byrådsmedlem
Flemming Rasmussen (DF), Byrådsmedlem
Christina Lykke (SF), Byrådsmedlem
Peter E. Nielsen (UP), Byrådsmedlem
Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem
Erik Kyed Trolle, Formand for Frederikshavn Forsyning A/S
Mikael Jentsch, Kommunal Direktør
Claus Reimann Petersen, Direktør for Frederikshavn Forsyning A/S
Karl Erik Slynge, Formand for Frederikshavn Erhvervsråd
Thomas Svane Christensen, Rektor ved Frederikshavn Gymnasium
(repræsentant for Handelsskolen, Martec, EUC Nord og Gymnasium)

Afbud:

Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem

Stedfortrædere:



Indholdsfortegnelse

Verdensmålsudvalget

11-06-2020 16:00

1 (Åben) Udsættelse af verdensmålsuge- og festival til foråret 2021	3
2 (Åben) Orientering om og status for DK2020 - klimaplan	5
3 (Åben) Orientering om Energibyens igangværende og kommende aktiviteter.....	6
4 (Åben) Indhold for næste temamøde mandag d. 28. september 2020	8
5 (Åben) Oplæg ved Dansk Byggeri om Bæredygtigt nybyggeri og energioptimering i eksisterende byggeri	9

1 (Åben) Udsættelse af verdensmålsuge- og festival til foråret 2021

Sags ID: EMN-2019-02240

Ansvarligt center: Udvikling og Erhverv

Beslutningskompetence
VMU

Sagsfremstilling

Verdensmålsudvalget (VMU) besluttede på mødet den 5. marts 2020, at der i forbindelse med Danmark for Målene arrangerer en verdensmålsfestival fredag den 4. september, at der i første uge af september afholdes en verdensmålsuge, hvor borgere, uddannelsesinstitutioner, foreninger, organisationer, virksomheder m.fl. kan byde ind med aktiviteter, der bidrager til opfyldelse af verdensmålene.

På grund af Covid-19 har Danmark for Målene besluttet at udskyde verdensmålsfestivalen til næste forår, og som optakt hertil at arrangere aktørmøder med uddannelser, virksomheder, borgere, foreninger m.fl. ultimo 2020/primus 2021. begyndelse af 2021.

Det foreslås VMU at drøfte, om verdensmålsugen skal erstattes af et eller flere mindre arrangementer i løbet af efteråret evt. med inddragelse af uddannelsesinstitutioner, borgere m.fl.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Verdensmålsudvalget beslutter

1. at udsætte verdensmålsugen og verdensmålsfestivalen til foråret 2021,
2. at der skal afholdes et eller flere arrangementer i efteråret 2020 som erstatning for verdensmålsugen.

Beslutninger:

1. Godkendt.
Verdensmålsugen afholdes i første uge i juni 2021 afsluttende med Verdensmålsfestival fredag den 4. juni 2021.
2. Der lægges op til, at "Hele Verden i Frederikshavn" lørdag den 12. september 2020 har FN's verdensmål som tema.

I løbet af efteråret vil Det Grønne Råd afholde et arrangement med verdensmålene som tema, nærmere omkring moderne landbrug og lokale råvarer.

Det undersøges om Mogens Lykketoft, som er taler på erhvervsarrangementet ” Erhvervs-Get-Together” tirsdag den 15. september 2020 har mulighed for at komme om formiddagen og tale for eleverne på ungdomsuddannelserne.

Afbud: Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem

Bilag

1. Opdatering * Danmark for Målene * Corona * UDSKYDELSE * (DokumentID: 4058285 - EMN-2019-02240)

2 (Åben) Orientering om og status for DK2020 - klimaplan

Sags ID: EMN-2019-02240

Ansvarligt center: Udvikling og Erhverv

Beslutningskompetence
VMU

Sagsfremstilling

I oktober 2019 udvalgte Realdania, CONCITO og C40 20 danske kommuner til det danske klimaprojekt DK2020, herunder Frederikshavn kommune, der vil gå forrest i kampen mod klimaudfordringerne ved at igangsætte klimaplanlægning med et ambitionsniveau, der lever op til Parisaftalens målsætning om at stræbe mod en global temperaturstigning på under 2°C, og så tæt på 1,5°C som muligt.

Ved dette initiativ opfordrer Realdania, CONCITO og C40 Frederikshavn Kommune til at følge i fodsporene på de mest klimaambitiøse byer i verden og blive en del af en gruppe af internationale klimafrontløbere.

I regi af DK2020 er Frederikshavn Kommune i gang med at udarbejde første version af en helhedsorienteret klimaplan. Klimaplanen udarbejdes med henblik på en 70% reduktion i 2030 og energineutral i 2050 for kommune som geografisk område.

På mødet vil der være en kort orientering om arbejdet med klimaplanen og indholdet heraf, som i hovedtræk består af to dele.

1. Nedsættelse af CO₂-udledning, energibesparende foranstaltninger og fremme af vedvarende energi
2. Klimapasningstiltag (oversvømmelser, havstigning, regnvand mm)

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Verdensmålsudvalget tager orienteringen om DK2020 – klimaplan for Frederikshavn kommune til efterretning.

Beslutninger:

Godkendt.

Afbud: Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem

Bilag

3 (Åben) Orientering om Energibyens igangværende og kommende aktiviteter

Sags ID: EMN-2019-02240

Ansvarligt center: Udvikling og Erhverv

Beslutningskompetence

VMU

Sagsfremstilling

Som det fremgår af verdensmålsudvalgets kommissorium skal udvalget varetage opgaven som styregruppe for Energibyen.

Energibyen Frederikshavn så dagens lys tilbage i 2007, hvor et enigt byråd besluttede, at Frederikshavn, Strandby og Elling inden 2015 skal være 100 procent forsynet med vedvarende energi vedvarende energi på el-, varme- og transportområdet.

Det er siden besluttet, at Energibyen omfatter hele Frederikshavn kommune. I 2014 udarbejdede Energiby Frederikshavn Kommune "Masterplan for 100% overgang til vedvarende energi 2030" for kommunen som geografisk grænse.

Masterplanen har til hensigt at understøtte intentionen bag kommunens energivækstspor idet planen indeholder konkrete bud på, hvordan visionen for kommunale energivækstspor kan indfries. Essensen i planen er

- At understøtte vækst og øget beskæftigelse inden for det grønne område, og at videreudvikle kompetencer inden for vedvarende energiteknologier hos lokale erhvervsvirksomheder
- At fortrænge fossilt energiforbrug og erstatte med vedvarende energi i kommunen.
- At nedbringe energiforbruget i alle sektorer i kommunen ved at fremme energibesparende foranstaltninger og optimal energianvendelse

Status for vækstsporet energi og energibyens aktiviteter i perioden august 2019 – juni 2020 er vedlagt. På mødet vil projektchef for Energiby Poul Rask orientere om Energibyens kommende aktiviteter.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Verdensmålsudvalget tager orienteringen om Energibyens igangværende og kommende aktiviteter til efterretning.

Beslutninger:

Godkendt.

Afbud: Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem

Bilag

1. Status for vækstsporet energi og energibyens aktiviteter i perioden august 2019 juni 2020 (DokumentID: 4059805 - EMN-2019-02240)

4 (Åben) Indhold for næste temamøde mandag d. 28. september 2020

Sags ID: EMN-2019-02240

Ansvarligt center: Udvikling og Erhverv

Beslutningskompetence

VMU

Sagsfremstilling

Verdensmålsudvalget besluttede på mødet den 5. marts, at temamødet den 11. juni, som er udskudt til den 28. september på grund af Covid-19, at omhandle "Hvordan gør vi arbejdet med bæredygtighed interessant for borgerne?" og "Hvordan kommunikerer og formidler vi til borgerne?"

Det foreslås, at Verdensmålsudvalget drøfter det nærmere indhold af mødet og hvilke gæster, der evt. skal deltage i mødet.

Udgangspunktet for drøftelsen kan være verdensmålene nr. 3 – sundhed og trivsel, nr. 4 – bæredygtige byer og lokalsamfund, nr. 12 – ansvarligt forbrug og produktion samt nr. 17 – partnerskaber for handling.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Verdensmålsudvalget beslutter det endelige indhold af næste temamøde og hvilke gæster, der evt. skal inviteres til at deltage i mødet.

Beslutninger:

Temaet på næste møde den 28. september 2020 bliver

"Kommunikation og formidling til borgere om bæredygtighed".

Oplægsholder skal kunne sige noget om, hvordan vi kommunikerer med unge, familier og ældre og med hvilke medier/budskaber, vi rammer de enkelte målgrupper.

Afbud: Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem

Bilag

5 (Åben) Oplæg ved Dansk Byggeri om Bæredygtigt nybyggeri og energioptimering i eksisterende byggeri

Sags ID: EMN-2019-02240

Ansvarligt center: Udvikling og Erhverv

Beslutningskompetence
VMU

Sagsfremstilling

Verdensmålsudvalget besluttede mødet d. 5. marts at invitere Dansk Byggeri til at komme og holde oplæg om "Bæredygtigt nybyggeri og energioptimering i eksisterende byggeri".

Det er det første temamøde, hvor der vil være fokus på verdensmålene Nr. 7 – bæredygtig energi, Nr. 12 – ansvarligt forbrug og produktion, nr. 13 – klimainsats samt nr. 17 – partnerskaber for handling.

Oplægget til Dansk Byggeri er:

"Energibyens Frederikshavn har i flere år rådgivet især private husejere om mulighederne for at energioptimere deres bolig. Energibyens energirådgiver har været på ca. 4000 besøg hos private boligejere med henblik på energioptimering, og kørt diverse oplysningskampagner om energibesparelser m.v.

Energibyens erfaringer på baggrund af de mange besøg er, at der efterfølgende er meget få, der realiserer de muligheder energirådgiveren har opstillet. Mange boligejere får det aldrig sat i værk, hos andre går det meget langsomt. Og det på trods af, at boligejerne ret hurtigt kan opnå store besparelser, at de lokale håndværkere står klar, samtidig med at alle 9 lokale pengeinstitutter gerne vil låne penge ud til netop disse forbedringer.

Et andet segment er de private boligudlejere. Energibyens oplever, at det kan være svært at motivere dem til at gå i gang med energioptimering.

Et tredje segment er kommunens virksomheder. Her er der ligesom to grupper, hvor den ene gruppe tænker og handler "grønt" både i forhold til økonomi, produktion og ikke mindst i forhold til omdømme (deres brand). Den anden gruppe har mere øje for produktionen, og tænker ikke så meget i energioptimering og bæredygtigt byggeri.

Seniorrådgiver Henrik Teglgård Lund fra Dansk Byggeri vil deltage i mødet fra kl. 17 – og starte med et oplæg.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Verdensmålsudvalget tager Dansk Byggeris oplæg om Bæredygtigt nybyggeri og energioptimering i eksisterende byggeri til efterretning.

Beslutninger:

Godkendt.

Efter aftale med oplægsholder Henrik Teglgard Lund fra Dansk Byggeri vedlægges oplægget med noter.

Afbud: Ida Skov (Ø), Byrådsmedlem

Bilag

1. Dansk Byggeri oplæg - VMU Frederikshavn kommune d. 11. juni 2020 (DokumentID: 4076258 - EMN-2019-02240)

Bilagsforside

Dokument Navn:	Opdatering Danmark for Målene Corona UDSKYDELSE 2020-06-01T114807.2105378.msg
Dokument Titel:	Opdatering * Danmark for Målene * Corona * UDSKYDELSE *
Dokument ID:	4058285
Placering:	Emnesager/Verdenmålsudvalg - §17, stk. 4/Dokumenter
Dagsordens titel	Udsættelse af verdensmålsuge- og festival til foråret 2021
Dagsordenspunkt nr	1
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	1

Fra: Bente Bundgård Jokumsen
Sendt: 1. juni 2020 11:48
Til: bejo@frederikshavn.dk
Emne: Opdatering * Danmark for Målene * Corona * UDSKYDELSE *

Fra: Søren Winther Lundby <swl@globalpublic.one>
Sendt: 12. maj 2020 15:11
Cc: henrik@konceptaarhus.dk; kontor@konceptaarhus.dk
Emne: Opdatering * Danmark for Målene * Corona * UDSKYDELSE *

Kære venner og partnere af Danmark for Målene,

Vi glæder os over, at det går den rigtige vej med håndteringen af CORONA i Danmark. Dette ændrer imidlertid ikke ved, at de nye retningslinier gør det praktisk umuligt at afvikle de resterende **Aktørmøder** inden 2. september, som var vores nye skæringsdato for **Festivalerne**. Vi vil alt i alt ikke kunne nå at sikre den kvalitet, som projektet, kommunerne og vores partnere fortjener.

Vi håber derfor I er enige med os i, at det er bedre **at udskyde Danmark for Målene** til perioden fra august 2020 til og med juni 2021 efter denne nye model:

- 1) Åbningsevent: september
- 2) Aktørmøder: oktober – marts
- 3) Festivaler: april – juni

Dette er selvsagt en omfattende ændring, men omstændighederne taget i betragtning er det den bedste løsning, som tilmed også rummer nogle supplerende fordele:

Vi åbner for den mulighed, at Festivalerne kan strække sig over **to dage**, hvilket igen vil gøre det lettere at lægge et socialt aftenarrangement ind i programmet ude i byerne. Det nye koncept kommer også til at følge skoleåret, og forbedrer vores muligheder for at indarbejde **undervisningsmateriale**. Og vi får endnu mere tid til at få hele netværket etableret, og tid til at invitere politikere og andet godtfolk til Festivalerne.

Den nye model betyder, at der skal fastsættes nye datoer for Aktørmøder og Festivaler. Det er let nok med Aktørmøderne, her er der mange nye dage at gøre godt med. Det er et lidt større puslespil at fordele datoerne til forårets Festivaler. Tillad os at vende tilbage med en model for dette.

Håber I synes alt dette er OK.

Bedste hilsner
Henrik & Søren

Bilagsforside

Dokument Navn:	Status for vækstsporet energi og energibyens aktiviteter i perioden august 2019 juni 2020.docx
Dokument Titel:	Status for vækstsporet energi og energibyens aktiviteter i perioden august 2019 juni 2020
Dokument ID:	4059805
Placering:	Emnesager/Verdenmålsudvalg - §17, stk. 4/Dokumenter
Dagsordens titel	Orientering om Energibyens igangværende og kommende aktiviteter
Dagsordenspunkt nr	3
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	1

Bilag Status for vækstsporet energi og energibyens aktiviteter i perioden august 2019 – juni 2020.

1. Vedvarende energiproduktion

Fjernvarme

Skagen Varmeværk, Strandby Varmeværk og Forsyningen er i gang med at få installeret varmepumper, udført af VICTOR DST i samspil med flere lokale underleverandører. Dette er en fremtidssikring ift. den nationale strategi om elektrificering og overgang til vedvarende energi primært fra vind.

Med anlæg i tre forskellige størrelser får VICTOR DST et demonstrations- og testsite i egen kommune, som i første omgang kan fremvises for nationale delegationer. Men i høj grad også i forhold til eksport, som vil blive et naturligt næste skridt i den ekspansion, VICTOR DST pt. er i gang med, når det danske marked inden for en kort årrække er dækket.

Vind

Offshore

Energistyrelsen behandler ansøgningen fra European Energy, test- og demonstrationssitet ud for Frederikshavn Havn. Der er udarbejdet visualiseringer, pt. laves der støjberegninger.

Onshore

Forslag til for-debat materiale til vindmøllepark ved Skærum, som kommer til politisk behandling efter sommerferien.

Sol

Frederikshavn Kommunes Plan- og Miljøudvalg er i gang med udarbejdelse af en temaplan for udpeging af arealer til placering af større solcelleanlæg i Frederikshavn Kommune.

Der er indsendt ca. 12 ansøgninger til kommunen om etablering af større solcelleanlæg.

Bølge

Pt. testes Crestwing anlægget "Tordenskjold" for anden gang. Tordenskiold producerer strøm efter planen og der samles data i land. Opsamlede data danner grundlag for produktion af en Nordsø portotype (80 x 30 m). Der ansøges hos EUDP til produktion af Nordsø-prototypen. Den 2. juni 2020 præsenterede Århus Universitet tre forskellige forretningsplaner med henblik på kommercialisering.

2. Projekter og netværk

Forprojektet "Living Lab Nordjylland" er afsluttet, der udarbejdet en slutrapport, aflagt regnskab. Revisionen og Erhvervsstyrelsen godkendte slutrapporten og projektregnskabet og efterfølgende afregnede i oktober 2019.

EU projektet **Innovate** er grundet CORONA, forlænget til oktober 2020. Ud over projektaktiviteter, månedlige afrapporteringer via Skype, har der i perioden været afholdt to styregruppemøder i henholdsvis Bruxelles og Groningen. Fokus i dette projekt har været energirenovering, med etablering af et one-stop shop koncept.

EU-projektet **M-power**, hvor Frederikshavn kommune spiller rollen som vejleder for kommuner i Balkan-landene, men også Rumænien og Cypern. M-power afholder Frederikshavn kommunes udgifter.

Interreg-projektet, **SETS** er bevilget for perioden august 2019 - 2022. Projektet sætter fokus på elektrificering og udvikling af mere bæredygtig infrastruktur i nordiske havne, herunder Skagen og Frederikshavn havn. Skagen Uddannelsescenter er projektansvarlig for det samlede projekt og Frederikshavn kommune er ansvarlig for udvikling af strategiplaner for grøn omstilling af de 8 deltagende havne fra DK, Norge og Sverige.

DK2020 ansøgning blev bevilget i foråret 2019. Hvorefter der blev nedsat en arbejdsgruppe, der pt. er i gang med udarbejdelse af et grundlagsmateriale til en klimaplan for Frederikshavn Kommune som geografi. Udover at levere data ift. energi, konkluderer Energibyens omkring de indsamlede data for såvel klimatilpasning som energi.

Tuborgfondet har bevilget 50.000,-kr. til støtte af Ungeklimarådets aktiviteter frem til oktober 2020.

Energibyens indledte i 2019 samarbejde med House of Energy/Aalborg Kommune om industrirådgivning med det EU støttede projekt **Green**. Konceptet omhandler i første omgang tilbud om gratis energiscreening til 25 virksomheder i kommunen. Flere lokale virksomheder er pt. blevet energiscreenet.

Der er indsendt en ansøgning til BRN i regi af **Green Hub Denmark** om at etablere et nordjysk samarbejde mellem Frederikshavn kommune, Thisted kommune, Mariagerfjord kommune og Aalborg kommune. Formålet med samarbejdet er erhvervsudvikling og jobskabelse, herunder at tiltrække nye energi- og klimarelaterede virksomheder, øge eksisterende energi- og klimarelaterede virksomheders eksport, samt udarbejdelse af fælles ansøgninger til udviklingen demonstrations- og testsites.

Netværkssamarbejdet med **energibyerne** udvikler sig. Fra at tage afsæt i et årligt event på Folkemødet med fælles stand for at erobre den nationale scene. Til et arbejdsfællesskab med specifikke fokusområder bl.a. energirenovering, ladestander infrastruktur og fælles EU-ansøgninger.

3. Uddannelse, forskning og kompetenceudvikling

Afholdelse af flere møder med AAU institut for energiteknologi samt Teknologisk institut om samarbejder.

Energibyens har haft en Studerende på 9.semester fra AAU i praktik. Praktikopgaven mandede ud i et undervisningsmateriale (rollespil) rettet mod folkeskolens ældste klasser og ungdomsuddannelserne vedrørende politiske beslutningsprocesser i forbindelse med realisering af energi- og klimaprojekter.

Energiworkshop for folkeskolens naturfagslærer-gruppe i samarbejde med Energimuseet i Bjerringbro. Workshopen tog afsæt i anvendelse af lokale forhold i klima- og energi-undervisningen i skolernes nærmiljø.

Oplæg for flere folkeskolers ældste klasser om klimaforandringer, Energibyens samt elevernes egen rolle.

4. Øvrigt

I perioden 10. januar – 3. maj 2020 har været 7 KTC høringer – bl.a. høring om den kommende Klimalov og kommende tilskudsordninger til borger og erhverv til energitiltag med henblik på at nedsætte DK's CO₂-udledning.

5. Borger- og virksomhedsrettede aktiviteter

Virksomheder

Flere møder med rederiet Terntank om anvendelse af LBG (flydende biogas) som drivmiddel i stedet for LNG (flydende naturgas) i deres skibsflåde.

Møder med to elementvirksomheder: 1. Cantona i Sæby, deres produkter til klimaskærm adskiller sig fra mange konkurrenter, grundet de anvender komprimeret isolering i væggene. 2. Nordisk Element Byg, Ålbæk, som har specialiseret sig i bygninger i trækonstruktioner, der samles på fabrikken i moduler. Hvorved der anvendes kort tid til slutsamling på byggepladsen.

Iværksætter

Dialog med lokal iværksætter om etablering af nærvarmekoncept

Møde om "Sea-horse" bølgeenergi.

Møde med Eco- Locaxion og udenlandsk investor om etablering af datacenter ved Sæby Varmeværk, samt flere sparringsmøder.

Møde om fjernvarmekoncept med lav fremløbstemperatur og decentrale varmepumper

Møde med to forskellige virksomheder om App og samkørsel dels "Commute App" og dels "Nabogo". Begge virksomheder er i opstartsfasen uden specifik dokumentation og erfaringsmateriale. Dog har "Nabogo" erfaring fra lignende koncepter.

Biogas

Der har været afholdt flere møder med en lokal landmandsgruppe og Nature Energy. Der er enighed om, at vente med yderligere tiltag indtil regeringens klimalov og klimahandlingsplan foreligger, idet den vil være retningsgivende for biogasområdet. Der forventes at komme afgifter på uafgasset gylle, hvorfor der vil komme en naturlig motivation for etablering af biogasanlæg.

Erhvervs- og delegationsbesøg

State of Green har udgivet en Danmarksvideo med optagelser fra bl.a. i Frederikshavn kommune. Videoen er bl.a. sendt til såvel danske som udenlandske ambassader, som præsentationsmateriale for danske bæredygtigheds løsninger med henblik på at tiltrække udenlandske delegationer til Danmark.

<https://youtu.be/yhoT3SjoTF0>

To kinesiske delegationsbesøg: 1. Fokus på havneudvidelsen, produktion af biogas på rensningsanlægget, samt Energibyen som konstruktion. 2. Beijings regionsråd, fokus på strategisk udvikling af vækstsporet energi, samt havneudvidelsen.

Borgerrettede aktiviteter

Min Energiby

Der har været afholdt en række møder i "Min Energiby". Borgergruppen var repræsenteret på Knivholt Hovedgårds forenings- og høstdage august 2019 og på Knivholt Hovedgårds julemarked.

Ungeklimarådet

Der har været afholdt flere møder i Ungeklimarådet. Af aktiviteter kan nævnes: Zero Waste foredrag, et samspil mellem Ungeklimarådet og biblioteket. Ungeklimarådet deltog i klimakonference i Sønderborg, sammen med ungeklimaråd fra Bremerhaven, Sønderborg, Kolding og andre unge fra EU begyndelsen af oktober. Hvilket mundede ud "Sønderborgdeklarationen".

Der begynder at dukke ungeklimaråd op andre steder i Danmark med inspiration fra Frederikshavn kommune, Sønderborg er etableret, Kolding, Høje Tåstrup er på vej og Odense overvejer.

Grundet Corona er flere af ungeklimarådets events udsat til sensommeren.

Udlån

I 2019 har der været udlån af el-cykler til borgere, Energibyen har fået henvendelser fra mere end 150, der gerne ville låne en el-cykel. Af de, der har lånt har cirka tre fjerdedele udtalt, at de enten har købt en el-cykel, vil købe én eller overvejer det (kun en har været utilfreds). Undersøgelser viser, at hovedparten af alle kørte ture på mellem 5 og 11 kilometer foregår i bil. Hensigten med at låne el-cyklerne ud er, at få flere til tage cyklen på nogle af disse kort ture.

Pt. er der en meget lang venteliste på 120, idet Corona har sat udlånet i stå indtil for nylig.

I efterårs- og vintermånederne tilbydes udlån af termografikameraer.

Bilagsforside

Dokument Navn:	Dansk Byggeri oplæg - VMU Frederikshavn kommune d. 11. juni 2020.pdf
Dokument Titel:	Dansk Byggeri oplæg - VMU Frederikshavn kommune d. 11. juni 2020
Dokument ID:	4076258
Placering:	Emnesager/Verdenmålsudvalg - §17, stk. 4/Dokumenter
Dagsordens titel	Oplæg ved Dansk Byggeri om Bæredygtigt nybyggeri og energioptimering i eksisterende byggeri
Dagsordenspunkt nr	5
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	1



Bæredygtigt byggeri og energioptimering i eksisterende byggeri.

Frederikshavn kommunes Verdensmålsudvalg 11. juni 2020 – Henrik Teglgard Lund

Tak for invitationen til at præsentere Dansk Byggeris anbefalinger inden for bæredygtigt byggeri og energioptimering i eksisterende byggeri. Jeg vil tage meget udgangspunkt i Klimapartnerskabet for bygge- og anlægssektoren og så vil jeg forsøge at dreje det ind på mulige roller og indsatser i en kommune som Frederikshavn – med tanke på verdensmålene.

Derfor vil jeg lige tage udgangspunkt i nogle af de mest relevante af FN's verdensmål.

(Billedet er lånt fra CG Jensen, der skal i gang med at etablere nyt kajanlæg i Frederikshavn – altså et stort anlægsprojekt)



- Sunde boliger, energieffektivisering, samspil med kollektive energisystemer, grønne jobmuligheder, bæredygtig produktion af byggematerialer, livscyklusbetragtninger, brug af ny teknologi, positiv by- og landskabsudvikling, partnerskaber om klima, global klimaindsats...

En af partnerne i klimapartnerskabet - Bygherreforeningen - har udarbejdet et manifest vedr. FN's Verdensmål, hvor de har omsat målene til konkrete fokusområder for bygherrer.

Jeg har samlet nogle af stikordene her.

Det hænger altså sammen på tværs af verdensmål – og der er nok at tage fat på.

Og så har vi jo de ambitiøse danske reduktionsmål – inden 2030 skal vi have reduceret CO₂-udledningen med 70 % ifht 1990 – det svarer til en halvering i forhold til i dag.

Noget er vi godt i gang med i det danske samfund – andet støder i praksis på en række barrierer (fx energieffektivisering i boliger), eller vi er kun lige begyndt at drøfte, hvordan vi skal tage hul på det (som fx de samlede CO₂-aftryk af byggerier)...

Udgangspunktet – hvor står vi i dag?



40 %

af Danmarks energiforbrug bruges i bygninger



20 %

af CO₂-udledningen kommer fra energiforbrug i bygninger



35 %

af vores affald kommer fra bygge- og anlægsbranchen



10 %

af CO₂-udledningen stammer fra byggeri og anlæg

Hvad er bygge- og anlægsbranchens rolle i dette?

40 % af energiforbruget i Danmark går til varme og el i bygninger – altså fra driften af de eksisterende bygninger. Og det svarer i dag til 20 % af den samlede CO₂-udledning.

Dertil kommer at ca. 10 % af den årlige udledning stammer fra produktion af byggematerialer og fra bygge- og anlægsprocessen. Og en stor andel af den samlede affaldsmængde stammer fra affald fra byggepladser.

Klimapartnerskabet for Bygge- og anlægssektoren



- Samlet bygge- og anlægssektoren
- 4 mdr. proces med **+100** ledere og specialister
- 5 arbejdsgrupper:
 - Energirenovering
 - Bygningsdrift
 - Projektering & materialers CO₂-indhold
 - Byggepladser
 - Anlægsprocesser
- Rapport med **63** initiativer **+100**-vis af ideer



Derfor har Klimapartnerskabet haft fokus på potentialer og praktiske løsninger for reduktion af CO₂-udledning fra alle de områder, hvor aktørerne har en finger med i spillet.

Formandsskab og styregruppe



- Formand: Adm. direktør Jesper Kristian Jacobsen, Aarsleff A/S (Dansk Byggeri)
- Næstformand: Vice President Ingrid Reumert, VELUX A/S (Dansk Industri)
- Næstformand: Adm. direktør Peter Kaas Hammer, Kemp & Lauritzen A/S (TEKNIQ Arbejdsgiverne)



- Vicedirektør Jakob Brandt, SMVDanmark
- Sekretariatsleder Gunde Odgaard, BAT-Kartellet
- Adm. direktør Lene Espersen, Danske Arkitekt-virksomheder
- Senior Vice President Henrik Frank Nielsen, ROCKWOOL A/S (Dansk Industri)
- Adm. direktør Ib Enevoldsen, Rambøll Danmark A/S, (FRI)
- Adm. direktør Michael S. Larsen, CG Jensen A/S (Dansk Byggeri)

Klimapartnerskabet afleverede skriftlige anbefalinger til Regeringen 16. marts. Pga corona blev den politiske opfølgning forsinket, men Formandskabet har netop i dag præsenteret resultater og anbefalinger til boligministeren og to af folketingets udvalg

Vision for bygge- og anlægsbranchen i 2030

Mål:

I alt 5,8 mio. ton CO₂-reduktion

25 % reduktion af energiforbrug i bygninger

Udfasning af fossile brændstoffer

Styrket dansk eksport

Reduceret pris på grøn omstilling



Her er den overordnede 2030-vision for klimapartnerskabet. De 5,8 mio ton CO₂ per år svarer til en femtedel af det vi samlet set skal reducere i det danske samfund.

Og vi taler også om reduktion i energiforbrug, fordi det er en måde at gøre den grønne omstilling billigere – selv om vi bevæger mod mere og mere grøn energiproduktion.

Vi er naturligvis heller ikke blinde for muligheder for at skabe lokale grønne arbejdspladser, fx i energirenoveringsprojekter....

5 grønne byggesten

1

Intelligent styring og energirenovering – 1,2 mio. ton CO₂/år

2

Fra sort til grøn opvarmning – 1,8 mio. ton CO₂/år

3

CO₂-regnskab for bygninger – 1,1 mio. ton CO₂/år

4

Fossilfri byggepladser – 0,55 mio. ton CO₂/år

5

Energimærker til alle bygninger – løftestang

Her er nogle af de overordnede anbefalinger – og de reduktioner i CO₂-udledning de hver især kan resultere i. Nedenunder ligger 63 konkrete forslag til projekter og indsatser.

Jeg vil gennemgå de enkelte punkter.

Energieffektivisering af bygninger

14 initiativer, der medvirker til at

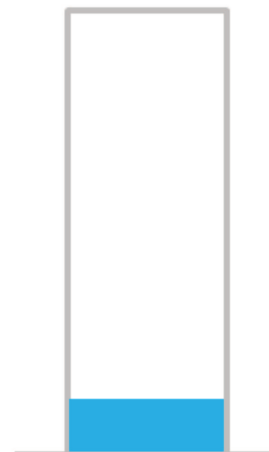
- Reducere varmekonsum med 10%
- Reducere udledningen af CO₂ fra opvarmning
- Frigøre 760.000 ton biomasse/år til brug i industri
- Reducere prisen for den grønne omstilling med samlet 6 mia. kr.

Kan være implementeret i 2030

Top 5 initiativer

1. 10 % varmebesparelser gennem øget renovering og overholdelse af energikrav
2. Renovering af 120.000 almene boliger
3. Offentlige investeringer i varmebesparelser
4. Pakkeløsninger til energirenovering til husejere
5. Energimærket som aktivt redskab til energibesparelser

5,8 mio. ton/år



Dette område ved jeg ligger jeres hjerte nær, fordi I allerede har gjort og gør meget

Barrierer:

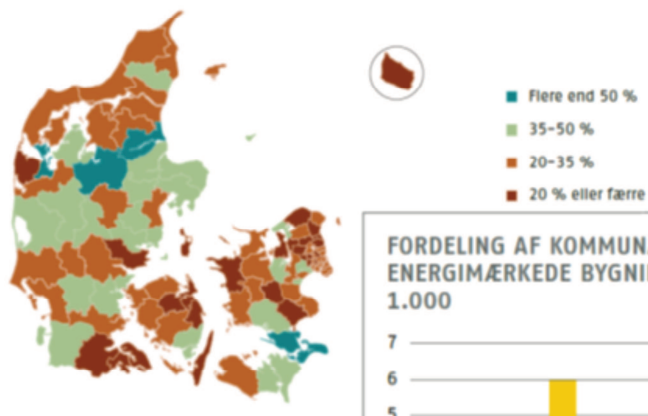
Mange boligejere tror de bor i en energimæssigt tidssvarende bolig – selv om de i mange tilfælde ikke gør det.

Der er ikke så meget interesse for energieffektivisering i praksis – og det skal konkurrere med et nyt lækkert køkken

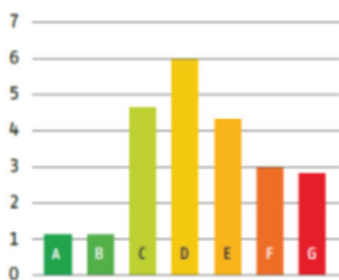
Frygt for højere husleje – selv hvis fornuftig økonomi og lave renter.

Der tænkes kortsigtet på anlægsinvesteringen – og ikke på totaløkonomi

LANDKORT, DER VISER ANDELEN AF GODE ENERGIMÆRKNINGER



FORDELING AF KOMMUNALE ENERGIMÆRKEDE BYGNINGER I 1.000



Anm. Antallet er ekskl. døgninstitutioner så som plejehjem pga. manglende data
 Kilde: Energistyrelsen og Dansk Byggeri, 2019

Kommunale bygninger med dårligt energimærke (oktober 19)

Frederikshavn Kommune:

- 66 % af energimærkede kommunale bygninger har energimærke D - G
- 73 % af energimærkede kommunale bygninger til undervisningsformål har energimærke D - G
- Hvor mange mangler at blive energimærket?

Kilde: Dansk Byggeri okt. 2019

Og hvad med kommunens egne bygninger?

På landsplan:

Har 7 ud af 10 kommunale bygninger et dårligt energimærke (D-G)

Jeg har fundet friske tal frem for Frederikshavn Kommune:

Kun marginalt bedre end landsgennemsnittet på alle kommunens egne bygninger

Og for skolebygninger ser det endnu mere udfordrende ud: 73% trænger til energirenovering. Og hvad med indeklimaet? Det kan nok være værd at undersøge, om der er problemer med træk eller mangel på ventilation i klasselokalerne

Hvad kan kommunen gøre? Energioptimering



Kommunens egne bygninger:

- Årlig energirenovring af 3 % af bygningsarealet
- Bedre energimærker til skoler mv

Private boligejere:

- Rådgivning og inddragelse af boligejere – langsigtet effekt!
- Fokus på energioptimering OG indeklima
- Støt lokale håndværkere med helhedssyn på energi og indeklima
- Fremme af nye forretningsmodeller

Etageboliger:

- Partnerskaber der sikrer fokus på energi og indeklima fra start af renoveringsprojekt
- Almen boligsektor: tidssvarende isolering og varmeanlæg – også ud over landsbyggefondstøtte



Her har jeg samlet nogle forslag til hvad I konkret kan gøre ved det – og hvilke verdensmål indsatserne falder ind under

I kommunens egne bygninger:

- Kan I fx tage udgangspunkt i et mål om årlig energirenovring af 3 % af bygningsarealet – det svarer til de krav der er fra EU til de statslige bygninger
- I kan sætte gang i en langsigtet plan, der løfter energieffektivitet og indeklima i skoler mv

Hos de private boligejere kan I :

- Sørge for adgang til rådgivning og at inddrage boligejere – med fokus på den langsigtede effekt! Husk de er forskellige: Nogle tænder på teknik, æstetik eller komfort – ram dem alle.
- I kan være med til at koble energioptimering med bedre indeklima – Fortæl boligejerne får et bedre hus at bo i!
- Vi kan håbe på, at boligkøbere efterhånden bliver mere kræsne, så en hus med godt energimærke er nemmere at sælge og går til en relativt højere pris end et energimæssigt håndværkertilbud.
- I kan støtte de håndværkere, som gerne vil arbejde med helhedssyn på energi og indeklima, ikke mindst lokale håndværkere
- Og I kan være med til at fremme nye forretningsmodeller som varmepumpe på abonnement o.lign.

Ifht boligselskaber kan I

- Skabe partnerskaber der sikrer fokus på energi og indeklima fra start af et renoveringsprojekt
- Og særligt for den almene boligsektor: Kan I være med til at sætte fokus på renovering til tidssvarende isoleringsstandard og varmeanlæg når der er en helhedplanrenovering på vej – også ud over det der kan opnå støtte fra Landsbyggefonden

CO₂-reduktion fra bygningsdrift

14 initiativer, der kan spare

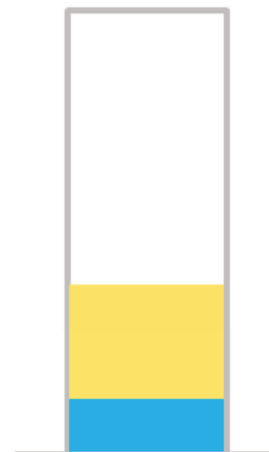
2,5 mio. ton CO₂/år

Kan være implementeret i 2030

Top 5 initiativer

1. Udfasning af naturgas
2. Intelligent styring af energiforbrug
3. Udskiftning af oliefyr
4. Optimering af varmepumper
5. Renovering af tekniske installationer

5,8 mio. ton/år



Der er mulighed for en stor CO₂-reduktion ved udskiftning af olie- og gasfyr.

Oliefyr er på vej ud - de skal lige have det sidste skub.

Udfasning af naturgas er derimod en stor opgave, der kræver planlægning, nye krav og incitament

Der kan også spares meget energi og CO₂ fra bygnings ved:

- Intelligent styring af varme- og ventilationsanlæg for at undgå spild
- Indregulering og løbende vedligehold af de tekniske installationer
- Og på længere sigt med nye måder at bringe bygningerne i samspil med energisystemet

Hvad kan kommunen gøre? Bygningsdrift & grønne varmeløsninger



Målsætninger:

- Sæt egne mål for 100% udfasning af olie- og gasfyr inden 2030 – i kommunen som geografisk område

Individuelle varmepumper:

- Formidle tilskudsordninger

Fjernvarme:

- Strategisk energiplan

Intelligent styring:

- Forbrugsdata, CTS-anlæg, serviceaftaler mv på alle kommunale bygninger



I bruger også meget naturgas i Frederikshavn – gas dækkede 43 % af det samlede energiforbrug i 2010. I har uden tvivl mere opdaterede tal.

Klimahandlingsplanudspillet fra Regeringen lægger op ret store støtteordninger til konvertering fra naturgas til varmepumper.

Og bedre muligheder for udbygning af fjernvarme i gasforsynede områder – ved at et projekt kun skal konkurrere med andre grønne opvarmningsløsninger.

Det kan godt få stor betydning.

Vi foreslår, at I sætter egne mål for 100% udfasning af olie- og gasfyr inden 2030 – i kommunen som geografisk område

Over for bygningsejerne kan I være med til at slå på tromme for tilskudsordninger for individuelle varmepumper

I kan undersøge muligheder for udbygning af fjernvarmeforsyningen med de nye lempeligere regler

Og som en del af indsatsen for energieffektivisering i kommunens egne bygninger kan I gå et skridt videre mod intelligent styring af energiforbrug. Ved løbende at overvåge energi og vandforbrug, ved at etablere moderne overvågnings- og styringsanlæg i alle bygningerne og ved at sikre, at der er gode serviceaftaler mv på de tekniske anlæg som fælles varme- og ventilationsanlæg.

Projektering og materialers CO₂-indhold i bygninger

20 initiativer, der kan spare

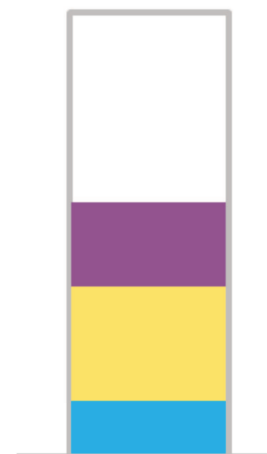
1,1 mio. ton CO₂/år

Kan være implementeret i 2030

Top 5 initiativer

1. Livscyklusanalyser (LCA) og mål for CO₂ i udbudsmateriale
2. Klimaregnskab i alle udbud
3. Reduceret materialeforbrug og CO₂-udledning i projektering
4. Datagrundlag for LCA i byggeriet
5. Udvikling af bæredygtighedsklasse og revision af tekniske fælleseje

5,8 mio. ton/år



Indtil nu har jeg talt mest om energioptimering i eksisterende bygninger.

Når vi taler **bæredygtighed af nye bygninger** er det ikke nogen vej uden om at tænke i **livscyklus for bygningen – eller anlægsprojektet**. Det har været meget spændende at drøfte disse aspekter med entreprenører, arkitekter, rådgivere, byggevareproducenter m.fl – og at blive enige om anbefalinger...

Arbejdsgrupperne i klimapartnerskabet endte med spændende og ambitiøse anbefalinger, der stiller krav til branchen selv, til bygherrer og til myndigheder.

Vi foreslår at der for **alle byggerier (over en vis størrelse, fx en børneinstitution)** skal udarbejdes et samlet CO₂-regnskab for **opførelse og hele byggeriets levetid**. Samtidig lægger vi op til at der skal stilles **gradvist skrappe krav til det maksimale indlejrede CO₂/m²/år**.

CO₂-reduktion på byggepladsen

6 initiativer, der kan spare

0,8 mio. ton CO₂/år

Kan være implementeret i
2030

Top 6 initiativer

1. El-forsyning på byggepladsen
2. CO₂-fri udtørring og opvarmning
3. Fossilfri maskinpark på byggepladsen
4. CO₂-regnskab for byggeplads
5. Færre materialer, spild og affald
6. Bedre planlægning og proces på byggepladsen

5,8 mio. ton/år



Arbejdsgruppen for CO₂-reduktion på byggepladsen pegede på en række konkrete muligheder for CO₂-reduktion – som samtidig kan billiggøre projektet, fordi der er fokus på effektivt samarbejde og minimering af spild.

CO₂-reduktion i anlægssektoren

17 initiativer, der kan spare

0,5 mio. ton CO₂/år

Kan være implementeret i 2030

Top 5 initiativer

1. Fossil- og emissionsfri anlægsmaskiner
2. Overgang til el-køretøjer på vejene¹⁾
3. Anvendelse af nye cementtyper med mindre cementklinker
4. Klimavenlig asfalt
5. Robotter, "additive manufacturing" og digitale tvillinger

¹⁾ Effekt medregnes i tværgående initiativ

5,8 mio. ton/år



I arbejdsgruppen for anlægssektoren var der af gode grunde et særligt fokus på nye cementtyper, og på at reducere brugen af fossile brændstoffer til entreprenørmaskiner. Men livscyklusbetragtningerne var også højt på dagsordenen her – selv hos store stærke entreprenørfolk 😊

Vi havde altså i realiteten tre arbejdsgrupper, som alle fra forskelligt udgangspunkt pegede i retning af en indsats, der tager udgangspunkt i **et helhedsorienteret fokus på CO₂-aftrykket af bygningen eller anlægsprojektet**. Og en konstatering af at vi i branchen har mulighed for at gøre det meget mere end vi gør i dag.

Hvad kan kommunen gøre? CO₂-aftryk fra bygninger



Klimavenlige kommunale bygge- og anlægsprojekter:

- Brug nye kommunale bygge- og anlægsprojekter til at skabe efterspørgsel efter klimavenligt byggeri
- Stil krav om frivillig bæredygtighedsklasse
- Stil krav til maksimalt CO₂/m²/år
- Stil krav til fossilfri bygge- og anlægsplads.



En forudsætning for at dette kommer til at ske i praksis, er at der er **efterspørgsel fra bygherrerne**. Her kommer kommunerne i høj grad ind i billedet.

Hvis I som kommune stiller klare krav i udbudsmaterialet om maksimalt CO₂-aftryk vil det være et meget klart signal til aktørerne. Så længe der er fair konkurrence mellem de bydende er branchens aktører ikke bange for skrappe krav på dette område.

Tag udgangspunkt i den nye såkaldte "frivillige bæredygtighedsklasse for byggerier", som Boligministeriet har foreslået. Det er en slags pragmatisk alternativ til en egentlig bæredygtighedscertificering af byggerier. Der stilles ni konkrete bæredygtighedskrav til byggeriet – lige fra livscyklusvurderinger til lys og akustik.

Vi forslår at der skal stilles krav om der skal udarbejdes CO₂-regnskab for alle større byggerier, så aktørerne kan vænne sig til at dokumentere CO₂-aftryk. Derudover foreslår vi at krav om max. CO₂ indføres hurtigt i den frivillige bæredygtighedsklasse og lidt langsommere i bygningsreglementet over de næste 10 år.

Og en proaktiv indsats fra kommunens side kan være med til at påvirke de nationale krav, fx i bygningsreglementet.

Aarhus Kommune overvejer at indarbejde denne type krav i den kommende anlægsplan. Og Københavns kommune er ved at forberede udbudsbetingelser der stiller krav om fossilfri byggeplads

Hvad kan kommunen gøre? Opsummering



Energirenovering og indeklima i eksisterende bygninger:

- Indsats i egne bygninger – rollemodel og isbryder
- Mod borgerne: Rådgivning, dialog, og bindeled til håndværkere
- Mod boligselskaber: Partnerskaber (og krav)

Nye kommunale byggerier:

- Krav om frivillig bæredygtighedsklasse og krav til CO₂/m²/år
- Krav til fossilfri bygge- og anlægsplads.



Her til slut vil jeg resumere nogle af de områder, hvor vi mener I som kommune kan spille en væsentlig rolle. Det er forslag, der spiller lige ind i otte af FN's verdensmål.

I kan formentlig komme endnu længere med energieffektivisering i kommunens egne bygninger – herunder undervisningsmiljøer. Ud over at det har en betydning for kommunens klimaregnskab og driftsbudget, kan det også være med til at skubbe til holdninger og løsninger hos borgere og håndværkere.

I kan aktivt være med til at informere borgerne om de muligheder de har for at energiforbedre – selv om det kan virke som lang og tung vej at få dem til at handle

I kan lægge mildt pres på boligselskaber – både med pisk og gulerod.

Ved nybyggeri i kommunalt regi kan I stille krav til bæredygtighed med CO₂-regnskab og hele balladen – også gerne være et hestehoved foran det som Folketinget lægger op til.

Jeg har medbragt en stak af klimapartnerskabets anbefalinger. Jeg fremsender gerne den præsentation, jeg har vist. Og en kopi af Bygherreforeningens manifest.

Jeg håber, jeg har givet lidt inspiration til jeres videre arbejde, og jeg glæder mig til at følge jeres proces.

dansk byggeri

Spørgsmål og kommentarer?